

עין משפט
נר מצוה

בזח א מיי פ"ד מהל'
עדות הלכה א סמג
עשין קט:

כח סעיף ו:

ג' מ"י פ"ד מהלכות
עדות הלכה א' סמג
שם:

בא ד מיי פיי"צ מהלכות
סנהדרין הלכה ז:

עדות הלכה ב סמג
עשין קט טוש"ע ח"מ
סימן ל סעיף ו:

גג ו' מ"י פכ"א מהלכות
סנהדרין הלכה ח סמג
עשין קו טוש"ע ח"מ סימן
ז' סעיף ו' וס"י כח
סעיף ו':

מוסף רש"י

ממפני שהוא כמועד.
בכמותה עליו ועובר על
ההמראה, דודאי לדעת הרגו
(לקמן ט:). אלא להבחיין.
שלא יכול לומר סבור הייתי
שמומח (סנהדרין ח: וכע"ז
לקמן ט:).

דבינו חנאל

[illegible]

מיוחדת כשרה בידינו כגון זה שאמרנו. והוא דכתיב לא יומת על אחד והיא עדות מילי בעדות שהתורה חסה אבל בידינו ממונות מצטרפין ואע"פ שאין וקאשינן את זה. ואקשינן עליה אי הכי דעדות

ה'יו' שנים רואים אותם מחלון זה ושנים מחלון זה וכו'. ולא גרסי' במתני' אחד בחלון זה וכו'. **ואחד מתרה באמצע.** בתתמה ואמאי הוצרך לומר ואחד מתרה שאין מן העדים ויש מפרכים דנקטיה משום רישא דקמני רואין אלו את אלו ומסממא היינו ע"י המתרה שאומר לעדים לאלו ואלו ראו את המעשה הרע שזה עשה וגרלה למשי"ח דנקטיה לעד פזי' ומדרי' ויסי' דלמך כפיא' אינו חייב עד שיהו פי' שנים עדים מתקין 13: **שמקצתן רואין אלו את אלו.**

מלטרפין יחד אף
אחות שאין רואים: הרי אלו עדות
אחת. ששם נמצא אחד מהן קרוב
או פסול עדות כולם בטלה וכן ששם
נמצא אחת מהן וזממת אין נהרגין
על שיומו כולן ובטלין נמי עדות
כולם בחזמה אחת מהם לדהומה הוי
נמצא אחד מהן קרוב או פסול:

הוא והן נהרגים. הן נהרגים
אע"פ שלא הזמנו כח שניה
כיוון שהזמנו הן הוא נהרג משום כח
שניה דלא בטלה עדות כח שניה
בהזמנת הראשונה כיון דהיי שמי
מעדיית יש מפתח שערך שהיה כל
כחם וכת ורואה המערה או המערה
רואה אותן אז מנטרף המערה לזו
ועלו דלם לא כן אין המערה מנטרף
ועמנה ולא ירג על פיהם דלעולם
לא היו נהרג אלא המערה מעדות
שעצבין לחייבו והא דקתני נמי נמצא
המערה מהן זוממת שהם גם המערה
ועמ"מ הוה השמי כמות שמי עדיות
כיון שאין כח הוה רואה את זו וקשה
לנמצי"ח ממי קאמר דלדרכה לא
מיתוקמא מתני' אלא כשאין רואין
המערה וכן אין המערה רואה אותן
דלא רואין המערה או המערה רואה
אותם הוה השמי כמות עדות אחת
אע"פ שאין רואין זה את זה דהמערה
ממנטרפן דקתני רשא דומן שמקטנן
רואין אלו את אלו אלמא לא צעין
שיהא כל השנים שמכאן רואין את
אלו מכאן אלא צדק כג' ועוד קשה

לפי' לזרץ' שהיה המתרה מעדותו ה' אומרים בגמ' מתרה שאמר אש
 ידולתי מיירי כשאלו רוצין המתרה ולא המתרה רואה אותם אלא ש
 יוסי' דבסמוך ולא בעו פי' שנים עדים מתרין זו כמו רבי יו
 ממחלוקן זה ומיתלם בפני נפשה היא ולא קאי אמתני' ולא מיירי
 על פי' עד אחד נפקא דלילו דליתלם שבענו ממתניתין דני
 להשבעין שמי עדות כשאלו רוצין אלו את אלו מניה שמעין דה"ה בכ
 הוה אמינא דוקא בשמי כמות לכל חד חזקי עדות חלפי נפשה אש
 ממי הדי רק (י) הפסוק כיון דליהא מאן דפליג עליה. כן נראה למשי"ח:
 (י) המפרש ראה במתניתין גבי סיפא דקטני הרי אלו שמי עדות דמ
 אעבודת מיוחדת דברייחא קאי דקטני אחד מחלוקן זה וכו' שאין מצ
 המתרה רואה אותן מצטרפין להיות עדות אחת גבי העד שמכאן
 מקצתן רוצין אלו את אלו דמתניתין ותעד דאעדות מיוחדת דברייחא
 הוה ליה למימר ואם לאו אין מצטרפין שזהו עיקר החידוש: **א**
 מיוחדת ואם תאמר והיכי מהימני ליה למתרה לומר שראה אותן לני
 אותן קשאי ויש לומר דמייירי שיש עדים שמעדין שהמתרה רואה
 בבשרה **הא** ברני' ממונות בבשרה. הקשה רבינו אברהם
 אצבות על גנים ודיני ממונות גמרין מיניה (סס מה). דכתיב משפט
 מיוחדת וגרלה דעל כרחק האי קרא לאו דדיני ממונות

תספיק לה הצריכה התורה שיראו ענין ביחד זה לזה לא משום דלא עליה. אמר משה (ב' תנצצא בכת א' מהו קרוב או פסול יצטרפו ב' הכחות ואמר כיון [ישש] בהן קרוב או פסול זה ולמה שנינו בשמנתו ב' וירא אותו מחלו זה וזה מחלו זה ואחד מהם באמצע בין השני ואילו ערש אחת ואם לאו שתי עריות הן נמצאת אחת וזממה וזה נהרג וזה נהרג הוא נהרג וזה נהרג שני מדברי מנחם (אפילו) ואלקמה (הבביתוח 3) סיוע לפרוש שפירשנו [באין] דאמרנו שני שוג גמורי. וזהו לעומת אחרון הרמב"ם בדרינא אוקר בהן תורגמן בבניה. וזהו והתחיל

כיצד העדים פרק ראשון מכות

בַּתְנִי הִרִי אֵלֶּי עֵדוּת אֲתָם. וְאֵם (3) הָיִתָּה אֶחָד מֵהֵם (4) (אוֹ שֵׁנִים) וְלֹא הָיְתָה כּוֹלֵן אֵין נִהְרֵגִין: שֶׁלֹּא הָיָה מִסְתַּדְרִין שׁוֹמְעִים. עֵדוּת הָעֵדִים מִפִּי הַתּוֹרָגְמָן לְרִיכֵן הַדִּיּוּגִין שִׁיְהִי מִכִּירִין בִּלְשׁוֹן הָעֵדִים וְלֹא שִׁיעֲמִידוֹ מִלֵּךְ בִּיעוּסָם: **גַּב'** עֵדוּת מִיּוֹדָם. אֶחָד רוֹאֶה אֶחָד מִחֲלוֹן זֶה וְאֶחָד רוֹאֶה מִחֲלוֹן זֶה וְאֵין רוֹאִין זֶה אֶם זֶה: (5) לְבֹעֵל אֶם הָעֵדוּת

וְשֵׁנִים רֹאִין אוֹתוֹ מִחֻלּוֹן זֶה וְאֶחָד מִתַּרְה בּוֹ
בִּמְצָעֵם בִּזְמַן שִׁמְקָתָן רֹאִין אֶלֶּה אֶת אֶלֶּה
הָרִי אֶלֶּה עֲדוֹת אֶחָד וְאֶם לֹא הָרִי אֶלֶּה שְׁתֵּי
עֲדוֹת ⁶לִפְכֵּן אִם נִמְצְאָה אֶחָת מֵהֶן וּזְמַמַּת
הוּא וְהֵן נִהְרִינָן וְהַשְׁנִי פְטוּרָה ⁷רַבִּי יוֹסִי
אוֹמֵר לְעוֹלָם אֵין נִהְרִינָן עַד שִׁיהִי ⁸שְׁנֵי עֲדוֹ
מִתְרִין בּוֹ שְׁנֹאמֵר ⁹עַל פִּי שְׁנַיִם עֲדִים דְּבַר
אֶחָד עַל פִּי שְׁנַיִם עֲדִים ¹⁰שְׁלֹא תֵּהָא סְנֵהֲדִין
שׁוֹמֵעַת מִפִּי הַתּוֹרֵמָנִן: **ג**מ' אִמֵּר רַב זֻזְרָא
בְּרַב טוֹבִיָּא אִמֵּר רַב מְנַי ¹¹לְעֲדוֹת מִיּוּחָדָת
שֶׁהֵיא פְסוּלָה שְׁנֹאמֵר ¹²לֹא יוֹמַת עַל פִּי עַד
אֶחָד מֵאֵי אֶחָד אֵילִימָא עַד אֶחָד מִמֶּשׁ
מִרְיָשָׁא שְׁמַעִינָן לֹה עַל פִּי שְׁנַיִם עֲדִים אֵלֹא
מֵאֵי אֶחָד אֶחָד אֶחָד תְּנִיָּא נְמִי הֲכִי לֹא יוֹמַת

על פי עד אחד להביא שנים שרואים אותו אחד מחלוק זה ואחד מחלוק זה ואין רואין זה את זה שאין מצטרפין ולא עוד אלא אפילו בזה אחר זה בחלוק אחד אין מצטרפין אמר ליה רב פפא לאביי השתא ומה אחד מחלוק זה ואחד מחלוק זה דהאי קא חזי כולו מעשה והאי קא חזי כולו מעשה אמרת לא מצטרפי בזה אחר זה דהאי חזי פלגא דמעשה והאי חזי פלגא דמעשה מיבעיא א"ל לא נצרכא אלא לבועל את הערוה אמר רבא: אם היו רואין את המתרה או המתרה רואה אותן מצטרפין ואמר רבא מתרה שאמרו אפילו מפי עצמו ואפילו מפי השגה אמר רב נחמן יעדות מיוחדת כשירה בדיני ממונות דכתיב לא יומת על פי עד אחד בדיני נפשות הוא דאין כשירה אבל בדיני ממונות כשירה מתקף לה רב זוטרא אלא מעתה בדיני נפשות תציל אלמה תנן הוא והן נהרגין קשיא: רבי יוסי אומר וכו': א"ל רב פפא לאביי ומי אית ליה לרבי יוסי האי סברא והתנן רבי יוסי אומר השונא נהרג מפני שהוא כמועד ומותרה א"ל ההוא רבי יוסי בר יהודה היא דתניא רבי יוסי בר יהודה אומר חבר אין צריך התראה לפי שלא ניתנה התראה אלא להבחין בין שונג למזיד: דבר אחר ע"פ שנים עדים שלא תהא סנהדרין שומעת מהפ התורגמן: ⁽⁶⁾ הנהו לעזוי דאתו לקמיה דרבא אוקי רבא תורגמן בנייהו והיכי עבד הכי והתנן שלא תהא סנהדרין שומעת מפי התורגמן רבא ימידע הוה ידע מה דהו אמרי ואהדורי הוא דלא הוה ידע אילעא

יין בגמ' מתרה שאמרו אפי' מפי עלמנו אפי' מפי שד ולא ודאי לא הוי המתרה מעדותן כלל כן נראה
 המתרה רואה אותם אלא שמעו המתרה שמתרה ^א כן ובכן סגי דהא קיימין לרצון דפליגי ארזי
 ומתירן בוכמו רבי יוסף: **לעדות** מיוחדת שהוא פסול. פי' אחד מחלון זה ואחד
 קאי אמתני' ולא מיירי דכתיב: **תניא** גמי הכי וכו'. מיימי תניא גמי הכי דמלא יומת
 למתא שמעון דמתניתין קאי אריירי בחד מחלון זה מ"מ מלשמשעין דשמי בחד
 חלו מינה שמעין דמתני' בכת אחת מכל מקום נראה יותר לפרש דעיקר מילתא דמיירי דמי מתניתין
 שזי עדות דשמי נפשה אלז בכת אחת מטעמי שפיר וכן נראה דיותר דוחק לומר דלא מיימי תניא
 גמי עליה. כן נראה למשי"ח: **אמר רבא** אם הן רואין את המתרה או המתרה וכו'. מכאן מיימי
 תני הרי אלו שמי עדיות דמכל מקום מיירי ^א שהן רואין המתרה כדפריש' ולא מילתא היא דהכא
 ד מחלון זה וכו' שאין מטערפין ועלה קאמר דאם העד מכאן [והעד מכאן] רואין המתרה או
 ית אחת גבי העד שמכאן והעד שמכאן אפי' שאין רואין אלו את אלו ^א דהמתרה מנרפן כמו
 דלעדות מיוחדת דברייתא קאי דאי אמתניתין קאי דקטני הרי ^א אלו שמי עדיות כדפרישמי אס כן
 והו עיקר החדוש: **או** מתרה רואה אותן מצטרפין. פירוש על פיהם נהרג דלא חשיבא עדות
 מתרה לומר שרעה אותן להרוג את זה דנשלמא כשרואין המתרה הרי הן שנים אבל מתרה רואה
 שמעדין שהמתרה רואה אותן אך לא ראו המעשה אותן העדים: **ברדינ'** נפשות הוא דלא
 הקשה רבינו אברהם מאורלני"ש דהא קרובים נפקא לן (מסד: ט) דפסולין מלא יומתו
 יהיה (שם מה) דכתיב משפט אחד יהיה לכס א"כ ה"נ יליף ממונות מנפשות לך מילתא דעדות
 הא קרא לאו דידי ממונות קאי דעד אחד מועיל לממון דלשבעה מיהא אחיה:

לא משום דחס עליה. אלא מעתה ב' נאמר כיון [שיש] בהן קרוב או פסול

החלון זה ואחר מותרה במצב כוּמָן
 וזממה וזה נהרג והנהגוהו כפי הכת שלא הוּמָה והן נהרגין מפני שהוּמָה ועלמה בקשיא. וירייקין מוּסְלָקָא בקשיא ש
 אויב לפירושו פשיטאנו [בדאן] נהרגו לסודי למיחוז אחינו או לאסהודי אחינו: תניא ד' יוסי ב"ר יהודה אמר חבר אין צריך התרא
 ארע רבא תורגמן בעיניהו. איני והתנן שלא תהא סנהדרין שומעת מפי התורגמן. ופרקי' רבא הוה ידע אמר דאמי דאהודי לכן הוא

מסורת הש"ס

[לעיל ה.], (ב) סנהדרין
 (ג) גירסת סה"מ פי
 (ד) סנהדרין פא:
 לקמן ט: (ו) "על צמשה
 גם פרש"י שם ד"ה מפני
 וואס כוועד], (ז) לקמן ט:
 הדרין ח: מא. עב:
 רש"א מ"ו ו"ל החמה
 מהם ולא וכו',
 [במדבר לה], (י) רואין
 זה את זה. רש"ש,

תורה אור השלם

עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים אֹ
לִשָּׁה עֵדִים יוֹמֶת הַמֶּת
א יוֹמֶת עַל פִּי עַד
דְּבָרִים יִזּוּ
חַד:

גליון הש"ס

אמר רבא מתנה
אמרו. עי' סנהדרין עא
א' דרש"י ד"ה מתרין צו
ע:

הגהות הב"ח

[illegible]

לנו. נ"צ פי' דהי חמתי
נבתי בסמוך:

[illegible]